
FOLKETINGET

Europaudvalget

Den Økonomiske Konsulent

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 29. juli 2011

Økonomien i EU - kort fortalt

Sammenfatning

EU-noten erstatter den tidligere udsendte publikation "Europa-økonomianalyse: Økonomien i EU og Danmark".

Den økonomiske udvikling og vækst i EU er stadig meget skrøbelig, selvom de seneste økonomiske hjælpepakker til Grækenland, Portugal og Irland har afhjulpet situationen. Væksten i BNP og det private forbrug slæber sig af sted, og erhvervenes investeringer ligger stadig meget lavt. Det tyder ikke på, at der er store positive forventninger til udviklingen.

Det er de store offentlige underskud og den efterhånden meget store offentlige gæld i EU, der delvis forklarer den lave vækst.

Der er dog lyspunkter i bl.a. lande som Tyskland og Sverige samt Polen, hvor økonomien giver anledning til optimisme.

Dansk økonomi ligger stadig underdrejet, når det gælder vækst i BNP, privat forbrug og investeringer. Ledigheden er dog stadig relativ lav i Danmark. Eksporten klarer sig nogenlunde uden at være prangende. Vores offentlige gæld og underskud er stadig til at håndtere.

1. Indledning

Den økonomiske konsulent har igennem en årrække udgivet en halvårlig publikation "Europa-økonomianalyse: Økonomien i EU og Danmark". Publikationen var på ca. 40 sider, og nærmest et slags opslagsværk, hvor man kunne finde de vigtigste økonomiske nøgletal for **EU-15**, dvs. de 15 gamle EU-lande, og **EU-12**, dvs. de 12 nye EU-lande. Desuden var der et specialafsnit om **Danmark**.

I stedet for økonomianalysen, er udarbejdet en betydelig mere kortfattet EU-note: "Økonomien i EU – kort fortalt". Selve EU-noten er på fem sider, men læseren kan efter behov orientere sig i bilagsmaterialet (side 6-21).

EU-noten gennemgår kort hovedtallene for **EU-15** og **EU-12** samt **Danmarks** placering i det økonomiske billede.

Den økonomiske udvikling i EU er stadig skrøbelig, selvom de seneste hjælpepakker til Grækenland, Irland og Portugal har forbedret situationen på kort sigt.

2. Bruttonationalproduktet (bilag 1, side 6-8)

Både EU-15 og EU-12 har været igennem store fald i BNP i 2008 og 2009 som følge af finanskrisen. Men nedgangen har været størst for de nye EU-lande (EU-12). **I løbet af 2010 er det meste af nedgangen dog indhentet igen.** Det gælder for både de nye og de gamle EU-lande.

Ifølge Kommissionens prognose er væksten i EU-15 ret svag i 2011 og 2012. For EU-12 må derimod forventes en noget større vækst i 2011 og 2012.

For dansk økonomi er vækstfremgangen imidlertid langt mere beskedent. Det fremgår således tydeligt af bilag 1, at den økonomiske vækst i Danmark ligger under gennemsnittet af EU-landenes vækst.

I **Sverige** derimod "stormer" væksten frem, og Tyskland er også godt med. Blandt de nye medlemslande (EU-12) er det især **Polen** og de baltiske lande, der har pæn vækst i økonomien.

For at komme ud af "gældskrisen" i EU (og USA for øvrigt), er det meget vigtigt, at der er relativt høje vækstrater i økonomien.

3. Det private forbrug (bilag 2, side 9-11)

Det private forbrug, der er hoveddrivkraften i den økonomiske vækst, slæber sig af sted i de gamle EU-lande. Derimod er der klart mere vækst i privatforbruget i de nye EU-lande.

Igen er det dog **Sverige**, der trækker fra med store stigninger godt efterfulgt af **Frankrig**. I **Tyskland** er der også megen fremgang i det private forbrug, men altså ikke nok til at privatforbruget for alvor rækker sig i EU.

Danmark er et af de lande, der er hårdest ramt af nedgangen i privatforbruget. Danmark blev meget hårdt ramt af finanskrisen i 2008-2009, og det er svært at få forbruget bare nogenlunde op igen. Det rammer væksten i BNP.

I de nye medlemslande er det (igen) **Polen**, der træder frem. Det private forbrug ser kun i begrænset omfang ud til at være ramt af finanskrisen, og der er stadig pæne stigninger.

4. Faste bruttoinvesteringer (bilag 3, side 12-14)

De faste bruttoinvesteringer er som regel en vigtig indikator for investorerne og erhvervenes forventninger til fremtiden. I hele EU tog investeringerne sig et ordentlig dyk i perioden 2008-2009, men ser nu ud til at have stabiliseret sig i 2010 med en beskeden fremgang.

Især vokser investeringerne kraftigt i **Sverige, Tyskland** og **Polen**, så her er der tilsyneladende meget store positive forventninger til fremtiden hos erhvervene.

Derimod ser billedet for **Danmark** noget mere pessimistisk ud. Investeringsudviklingen ligger langt under udviklingen for EU-15, selvom Kommissionen i sin **prognose** har pæne investeringstal for Danmark i 2011 og 2012.

5. Eksporten (bilag 4, side 15)

Eksporten for hele EU faldt med hele 12 pct. i **2009** som følge af finanskrisen. I 2010 er billedet imidlertid vendt, og eksporten for EU-27 steg med 10 pct. Også for 2011 og 2012 ventes, ifølge Kommissionens prognose, pæne stigninger i eksporten, men dog på et lavere niveau end i 2010.

Især er det **Tyskland, Sverige og Polen**, der fører an med store stigninger i eksporten.

Den **danske** eksport har også pæne stigninger, men ligger stadig meget under gennemsnittet for EU. Et nyt tab af markedsandele må forudses ifølge Kommissionens prognose.

6. Ledigheden (bilag 5, side 16-18)

Både de gamle og de nye EU-lande har været hårdt ramt af finanskrisen. Indtil finanskrisen i 2008 gik det faktisk bedst i de nye EU-lande med at få nedbragt ledigheden, men finanskrisen i 2008 ændrede billedet, således at ledigheden nu begyndte at stige markant kraftigere i de nye EU-lande. En af årsagerne til den kraftige stigning i de nye EU-lande er nok, at lønmodtagere igen vender hjem som følge af den vanskelige jobsituation i EU-15.

Ledighedsniveauet ligger på ca. 9,5 pct. for begge områder.

De laveste ledighedsprocenter findes i **Holland** (4 pct.) og **Tyskland** (6 pct.) **Danmark** og **Sverige** har ledighedsprocenter på 7-7,5 pct.

I **Spanien** er ledigheden rekordhøj på ca. 20 pct., medens den i **Irland** og **Grækenland** ligger på ca. 15 pct.

I de **baltiske lande** er ledigheden på ca. 14-18 pct., men her er ledigheden kraftigt på vej ned.

Generelt er ledigheden **svagt** nedadgående i EU-landene med undtagelse af de lande, der er i akut gældskrise.

7. Offentlige finanser (bilag 6, side 19-21)

Den største trussel mod væksten i EU (og USA) kommer fra udviklingen i de offentlige budgetunderskud og den offentlige bruttogæld.

Både de nye og de gamle EU-lande har haft støt stigende **underskud** på de offentlige budgetter, og underskuddet nåede i 2010 op på 6,5 pct. af BNP (gennemsnittet for EU). EU-Kommissionen regner med at underskuddene falder til ca. 4 pct. i 2011 og 2012.

Bruttogælden er stærkt stigende. For EU-15 er gælden for 2010 oppe på **83 pct. af BNP**, hvilket er en kraftig stigning. I 2008 var gælden "kun" 64 pct. af BNP.

De nye EU-lande har knap så høj en gæld, i alt "kun" på 47,5 pct. af BNP. Men også her er gælden kraftigt stigende.

Men tallene er som bekendt vidt forskellige EU-landene imellem. **Irland**, **Grækenland** og **Portugal** topper listen over underskud og offentlig gæld, og har allerede fået økonomiske hjælpepakker til midlertidig afhjælpning. Italien og Spanien er dog også i farezonen, som tallene viser. Italien har således en bruttogæld på 120 pct. af BNP.

Den tyske bruttogæld går heller ikke ram forbi, i det tallet her er oppe på 83 pct. af BNP i 2010. EU-Kommissionen forudser et fald i Tysklands underskud og gæld for 2011 og 2012.

I de nye EU-lande er det især Ungarn der har høj gæld på ca. 80 pct. af BNP.

Sverige har som det eneste land overskud på de offentlige finanser, og har en bruttogæld på ca. 40 pct. af BNP. Danmark ligger også rimeligt pæn med hensyn til underskuddets størrelse og bruttogælden.

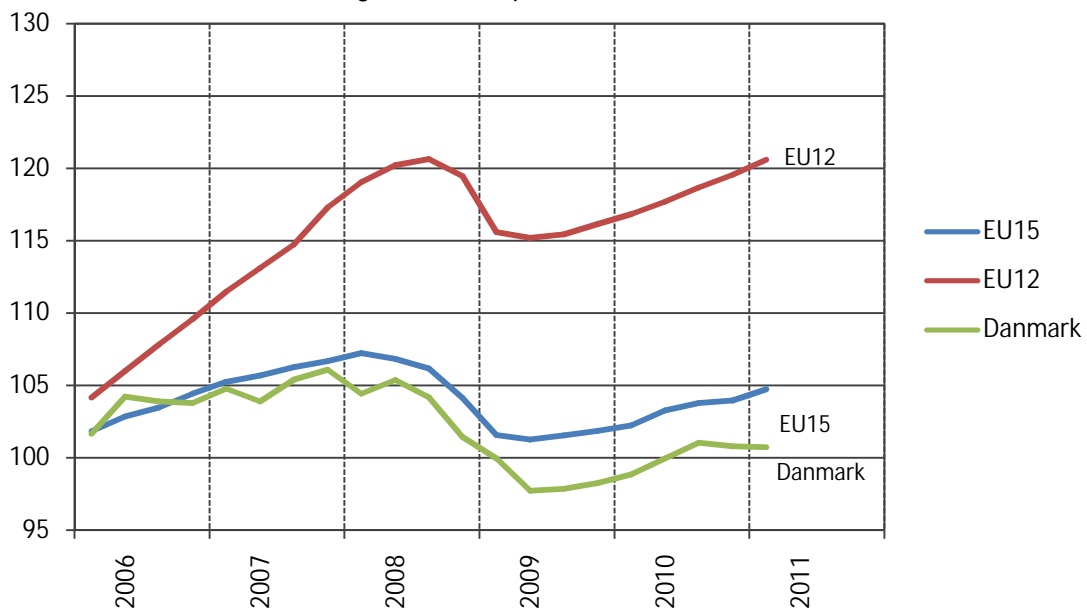
Med venlig hilsen
Niels Hoffmeyer 3602

Figur 1

Udviklingen i bruttonationalproduktet (BNP)

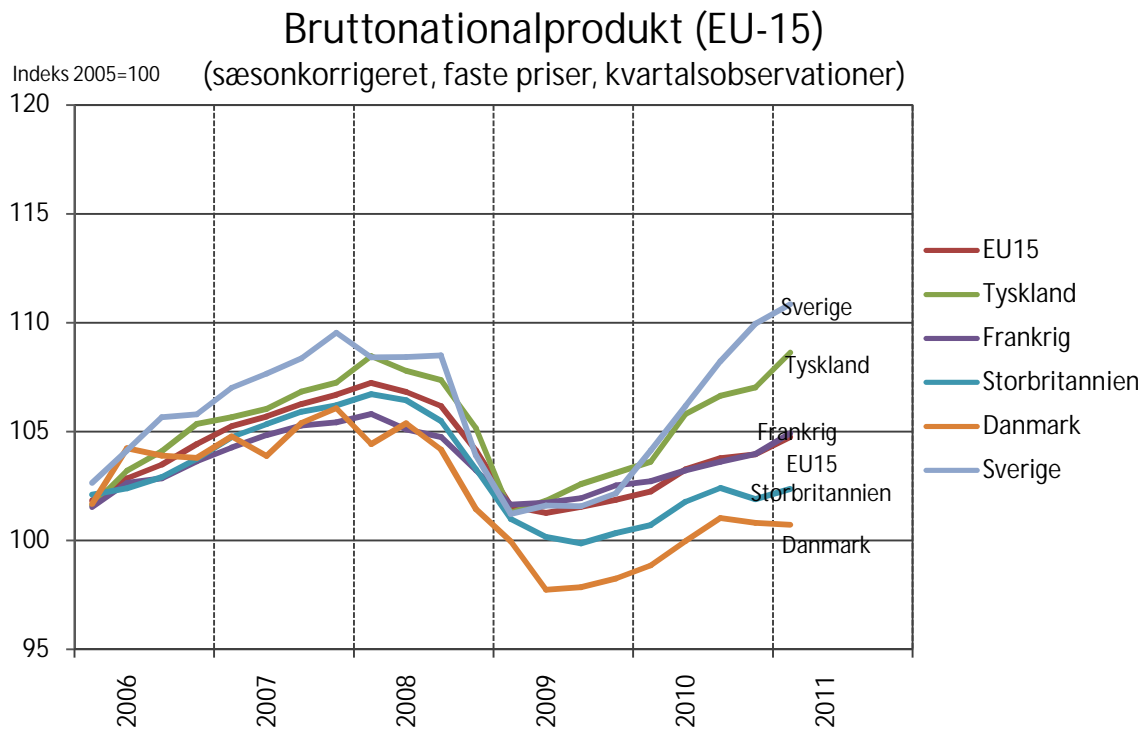
Indeks 2005=100

(sæsonkorrigeret, faste priser, kvartalsobservationer)

Kilde: Eurostat

Figur 2

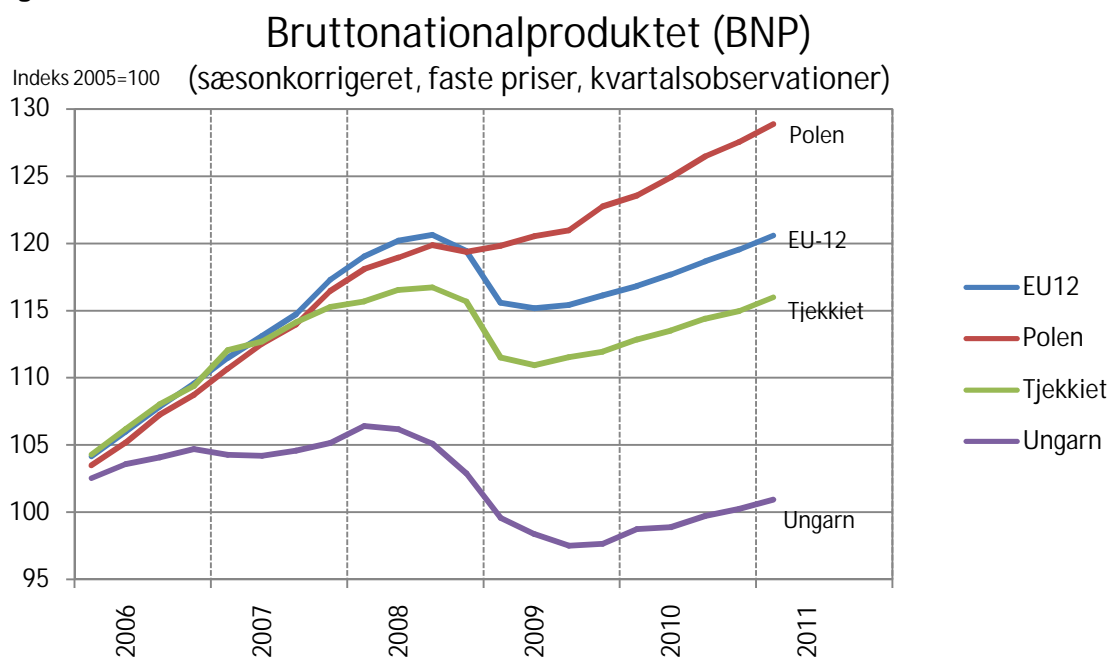
Kilde: Eurostat

Tabel 1

Årlig real BNP vækst					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-15	2,7	0,2	-4,3	1,8	1,7	1,8
Tyskland	2,7	1,0	-4,7	3,6	2,6	1,9
Frankrig	2,3	-0,1	-2,7	1,5	1,8	2,0
Storbritannien	2,7	-0,1	-4,9	1,4	1,7	2,1
Spanien	3,6	0,9	-3,7	-0,1	0,8	1,5
Italien	1,5	-1,3	-5,2	1,3	1,0	1,3
Grækenland	4,3	1,0	-2,0	-4,5	-3,5	1,1
Portugal	2,4	0,0	-2,5	1,3	-2,2	-1,8
Belgien	2,9	1,0	-2,8	2,2	2,4	2,2
Luxembourg	6,6	1,4	-3,6	3,5	3,4	3,8
Irland	5,6	-3,5	-7,6	-1,0	0,6	1,9
Holland	3,9	1,9	-3,9	1,8	1,9	1,7
Østrig	3,7	2,2	-3,9	2,1	2,4	2,0
Finland	5,3	0,9	-8,2	3,1	3,7	2,6
Sverige	3,3	-0,6	-5,3	5,7	4,2	2,5
Danmark	1,6	-1,1	-5,2	2,1	1,7	1,5

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 3

Kilde: Eurostat

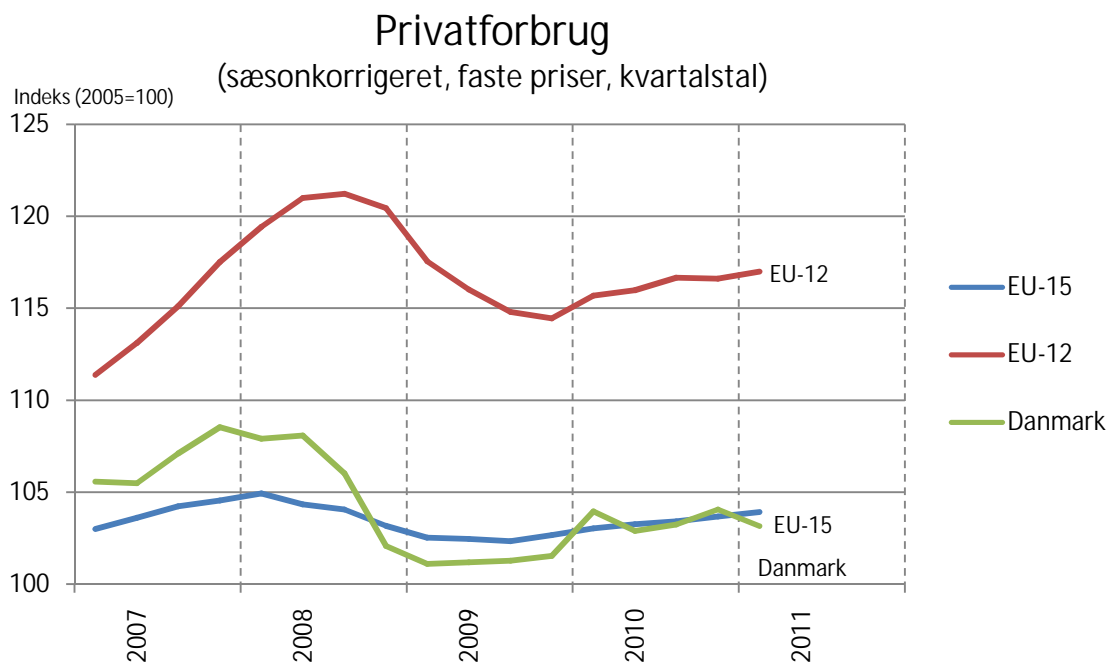
Tabel 2

Årlig real BNP-vækst					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-12	6,8	5,0	-3,5	2,2	3,4	3,9
Polen	6,8	5,1	1,7	3,8	4,0	3,7
Ungarn	0,8	0,8	-6,7	1,2	2,7	2,6
Tjekkiet	6,1	2,5	-4,1	2,3	2,0	2,9
Estland	6,9	-5,1	-13,9	3,1	4,9	4,0
Letland	10,0	-4,2	-18,0	-0,3	3,3	4,0
Litauen	9,8	2,9	-14,7	1,3	5,0	4,7
Slovenien	6,8	3,7	-8,1	1,2	1,9	2,5
Slovakiet	10,5	5,8	-4,8	4,0	3,5	4,4
Malta	4,6	5,4	-3,3	3,2	2,0	2,2
Cypern	5,1	3,6	-1,7	1,0	1,5	2,4
Rumænien	6,3	7,3	-7,1	-1,3	1,5	3,7
Bulgarien	6,4	6,2	-5,5	0,2	2,8	3,7

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

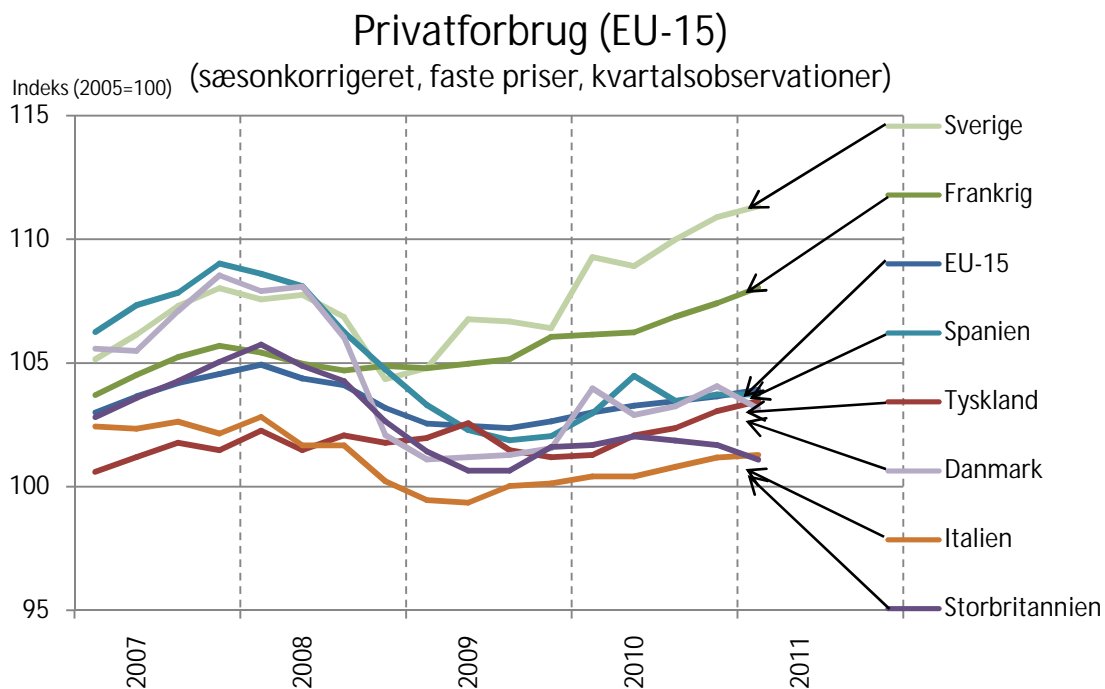

Figur 4

Kilde: Eurostat

Figur 5

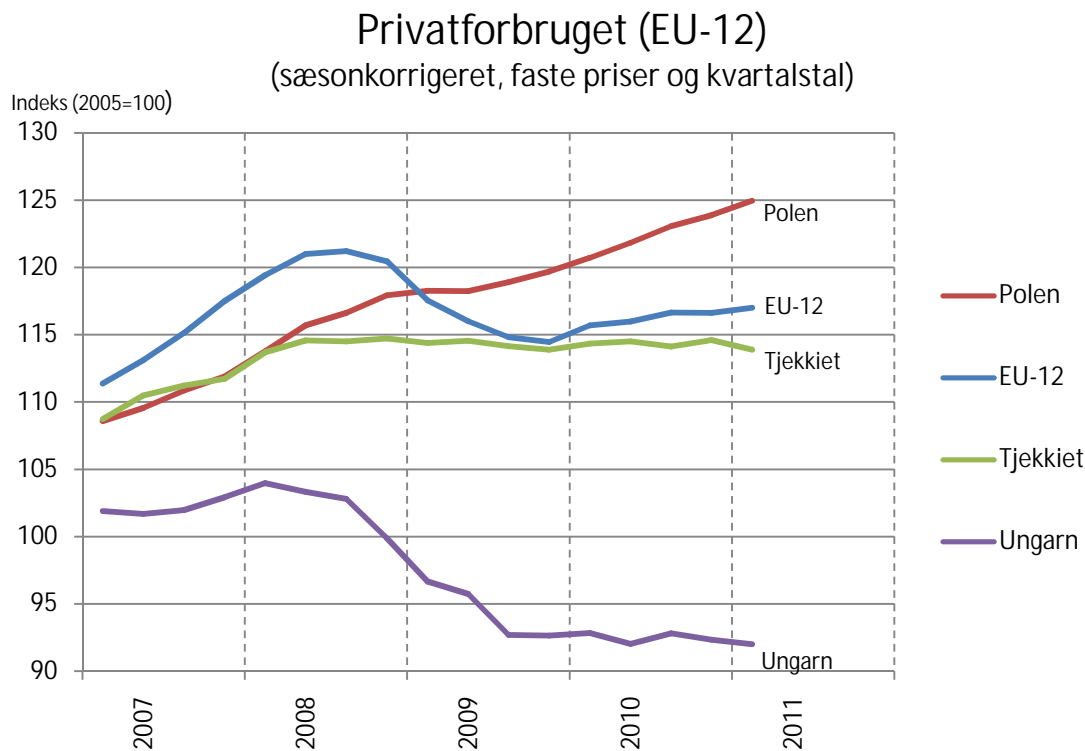
Kilde: Eurostat

Tabel 3

Årlig real vækst i privatforbrug					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-15	1,8	0,3	-1,6	0,8	0,8	1,1
Tyskland	-0,2	0,7	-0,2	0,5	1,2	1,5
Frankrig	2,4	0,2	0,2	1,4	1,6	1,8
Storbritannien	2,2	0,4	-3,2	0,7	0,3	0,8
Spanien	3,7	-0,6	-4,2	1,2	0,8	1,1
Italien	1,1	-0,8	-1,8	1,0	0,6	1,1
Grækenland	2,8	3,2	-2,2	-4,5	-6,4	-2,2
Portugal	2,5	1,3	-1,1	2,3	-4,4	-3,8
Belgien	1,8	1,5	-0,3	1,6	1,5	1,9
Luxembourg	3,3	4,7	0,2	2,0	1,8	2,3
Irland	6,3	-1,8	-7,2	-1,2	-1,9	-1,0
Holland	1,8	1,1	-2,5	0,4	0,8	1,1
Østrig	0,7	0,5	1,3	1,1	1,1	1,2
Finland	3,5	1,7	-2,1	2,6	2,3	2,0
Sverige	3,7	0,0	-0,4	3,4	3,0	2,3
Danmark	3,0	-0,6	-4,5	2,2	2,0	1,9

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 6

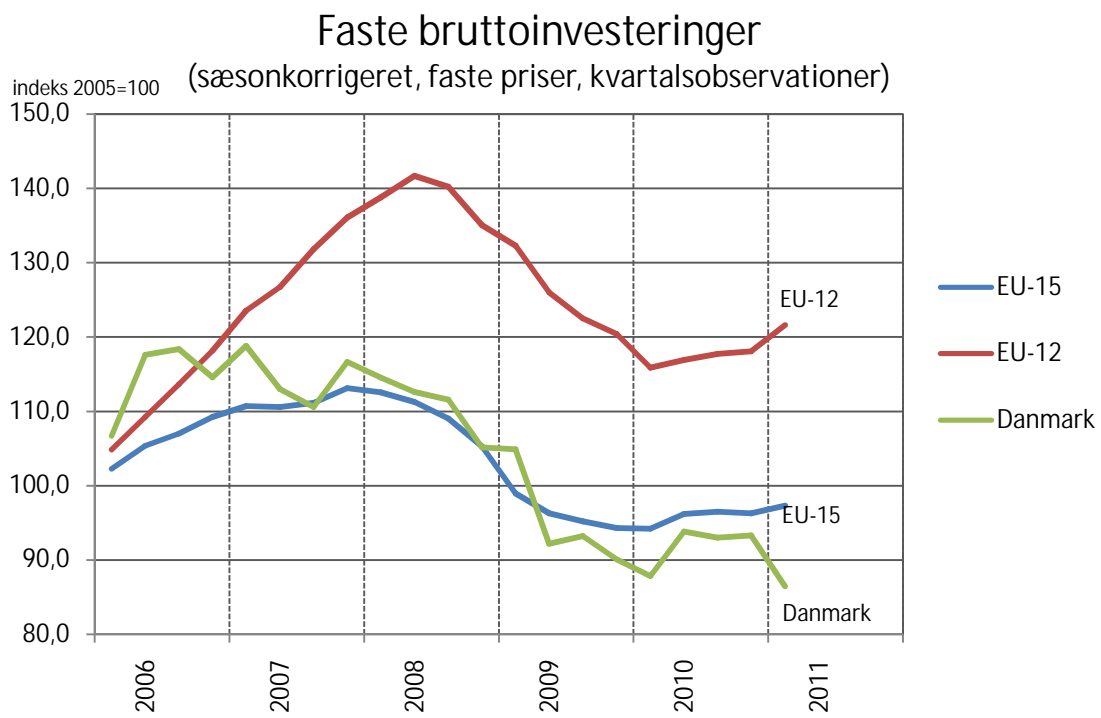
Kilde: Eurostat

Tabel 4

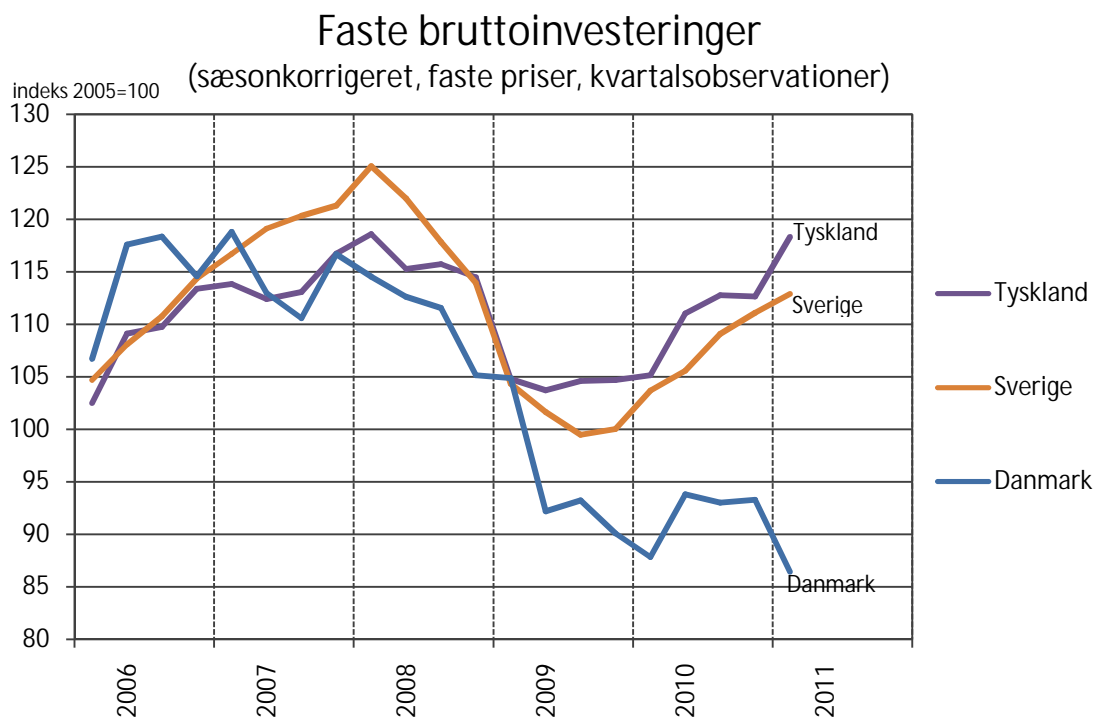
Årlig real vækst i privatforbruget					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-12	6,5	4,8	-3,0	0,8	2,2	3,0
Polen	4,9	5,7	2,0	3,2	3,3	3,7
Ungarn	0,2	0,4	-7,8	-2,1	2,7	1,0
Tjekkiet	5,0	3,6	-0,2	0,2	0,4	2,0
Estland	8,6	-5,4	-18,4	-1,9	3,2	3,5
Letland	14,8	-5,2	-24,1	-0,1	3,0	3,5
Litauen	12,1	3,7	-17,7	-4,5	3,3	3,9
Slovenien	6,4	3,0	0,1	0,7	0,7	1,3
Slovakiet	6,8	6,2	0,3	-0,3	1,3	3,6
Malta	0,8	4,0	-1,3	-0,8	0,8	1,4
Cypern	9,4	7,1	-2,9	0,8	1,4	2,2
Rumænien	11,9	9,0	-10,2	-1,7	0,6	3,1
Bulgarien	9,0	3,4	-7,6	-1,2	2,1	3,6

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 7

Figur 8

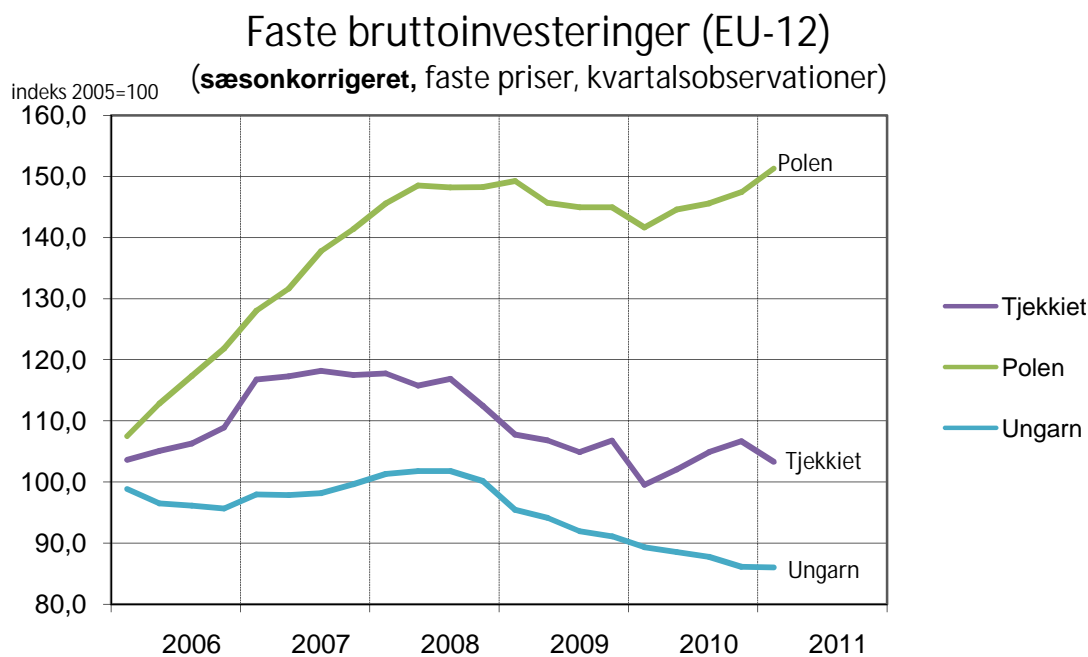
Kilde: Eurostat

Tabel 5

Årlig real vækst i faste bruttoinvesteringer					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-15	5,1	-1,5	-12,3	-0,2	2,2	3,7
Tyskland	4,7	2,5	-10,1	6,0	6,0	4,8
Frankrig	6,3	0,3	-9,0	-1,2	3,4	5,0
Storbritannien	7,8	-5,0	-15,4	3,0	0,1	4,0
Spanien	4,5	-4,8	-16,0	-7,6	-3,4	1,8
Italien	1,7	-3,8	-11,9	2,5	2,2	3,1
Grækenland	5,5	-7,5	-11,2	-16,5	-16,6	-1,9
Portugal	2,6	-0,3	-11,3	-4,9	-9,9	-7,4
Belgien	6,2	2,6	-5,4	-1,3	3,5	3,4
Luxembourg	17,9	1,4	-19,2	2,6	12,0	6,0
Irland	2,9	-14,3	-31,1	-27,7	-13,5	2,0
Holland	5,1	-12,7	-4,8	3	4,1	0
Østrig	3,9	4,1	-8,8	-1,0	3,0	2,9
Finland	10,7	-0,4	-14,6	6,6	4,5	0
Sverige	8,9	1,4	-16,3	7,1	9,8	5,1
Danmark	0,4	-3,3	-14,3	-4,0	3,7	3,0

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 9

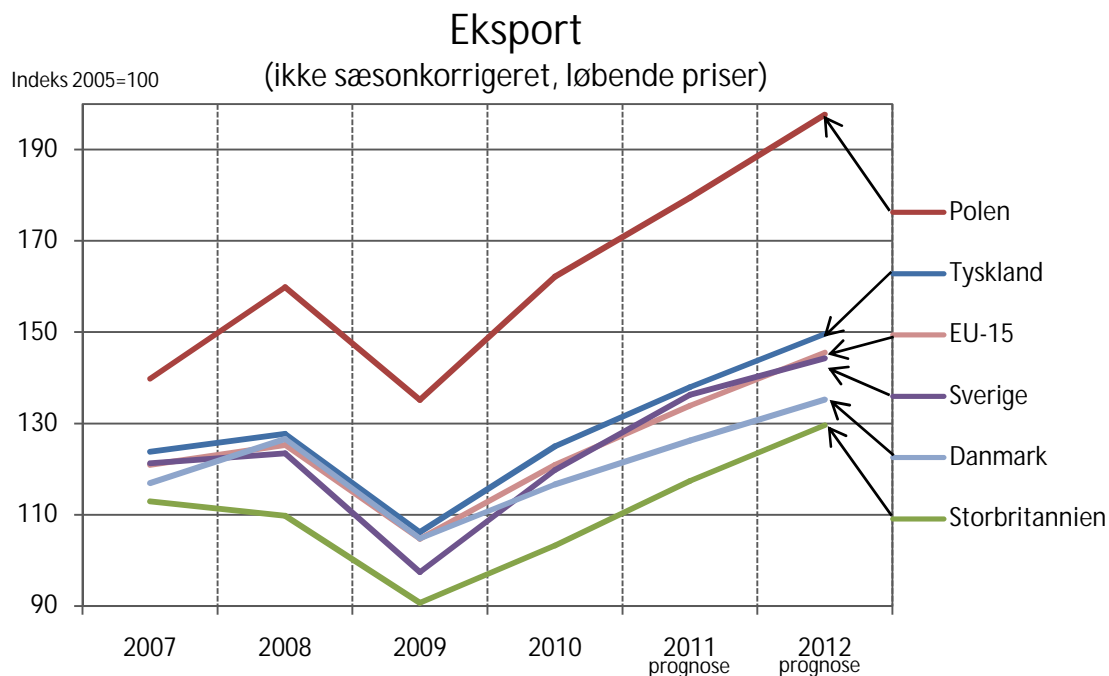
Kilde: Eurostat

Tabel 6

Årlig real vækst i faste bruttoinvesteringer					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-12	16,2	7,2	-13,4	-6,3	6,5	6,5
Polen	17,6	9,6	-1,1	-2,0	9,7	7,0
Ungarn	1,7	2,9	-8,0	-5,6	1,5	4,5
Tjekkiet	10,8	-1,5	-7,9	-3,1	2,4	3,8
Estland	6,0	-15,0	-32,9	-9,2	14,9	10,6
Letland	7,5	-13,6	-37,3	-19,5	9,2	12,0
Litauen	23,0	-5,2	-40,0	0,0	16,9	13,8
Slovenien	13,2	7,9	-23,0	-7,1	0,8	3,9
Slovakiet	9,1	1,0	-19,9	3,6	4,5	6,5
Malta	4,3	-25,5	-18,3	11,1	11,0	3,0
Cypern	13,4	6,0	-9,1	-7,9	-3,9	-0,8
Rumænien	30,3	15,6	-25,2	-13,1	3,5	5,9
Bulgarien	11,8	21,9	-17,6	-16,5	4,9	5,8

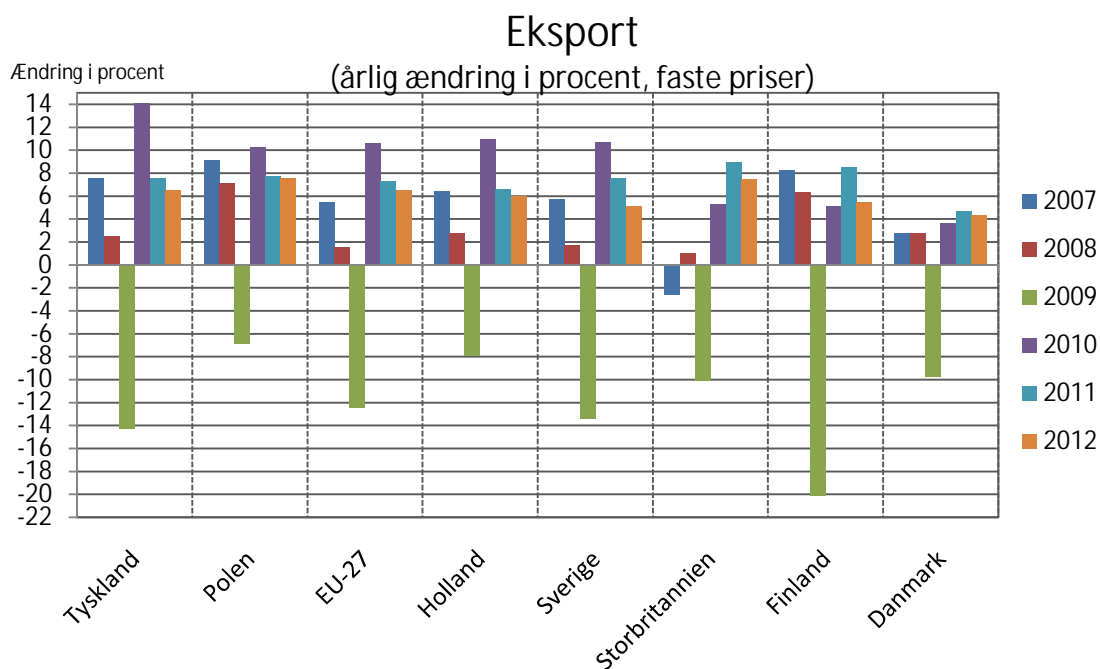
Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 10

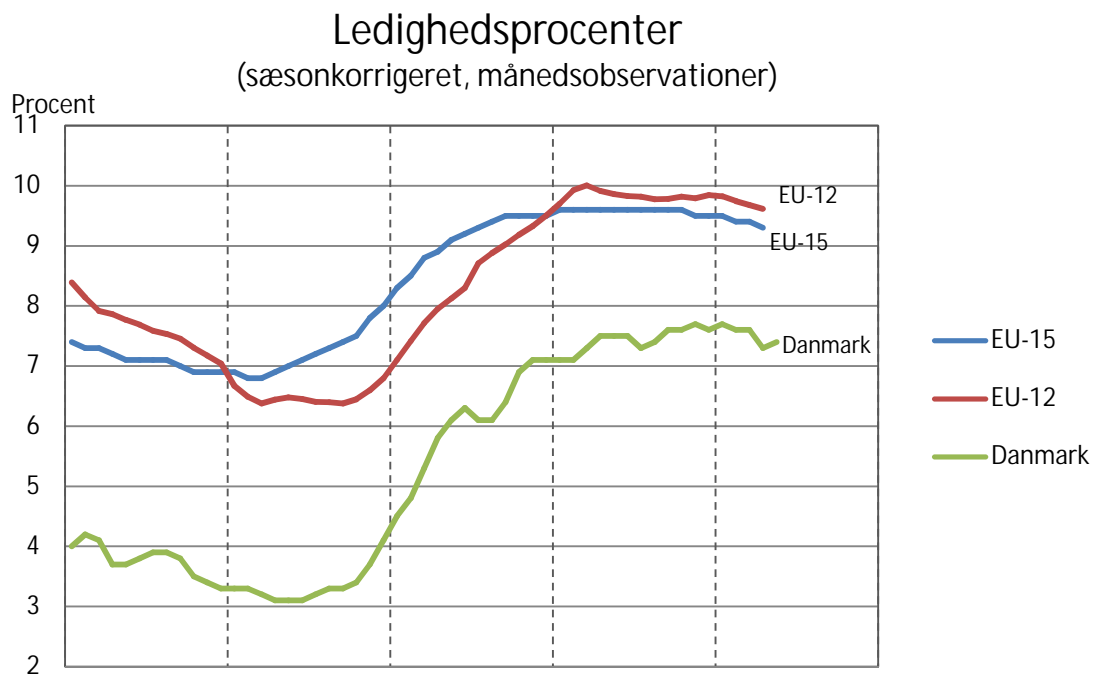
Kilde: Eurostat

Figur 11

Kilde: Eurostat (tallene for 2011 og 2012 er prognoser).

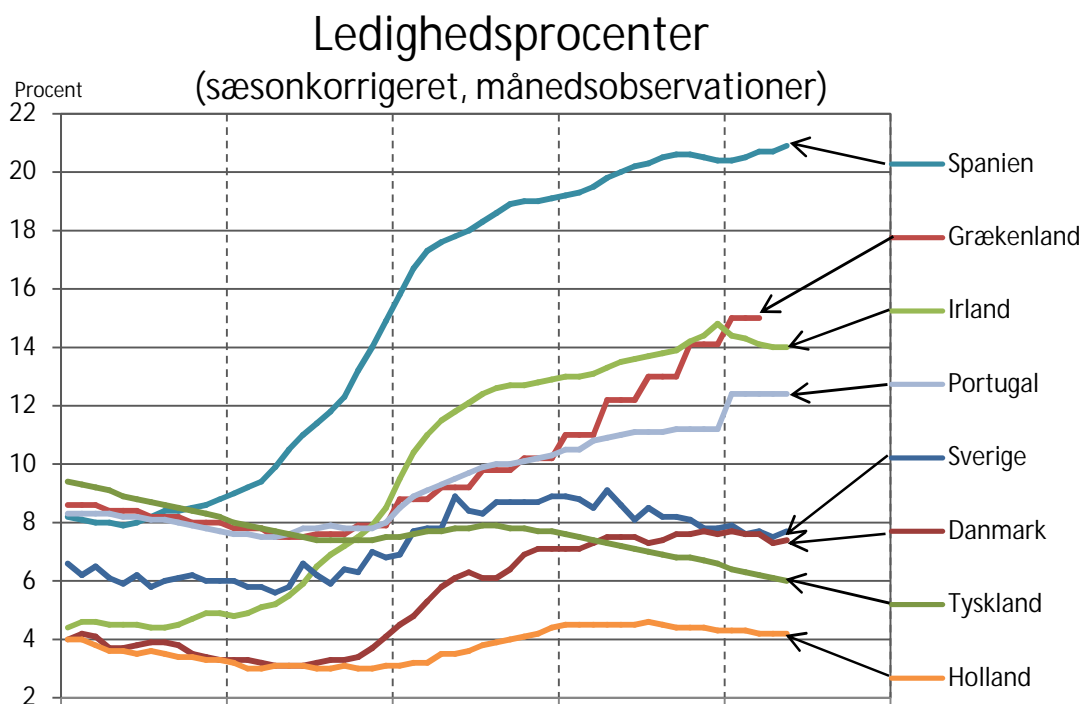
Figur 12

Kilde: Eurostat

Figur 13

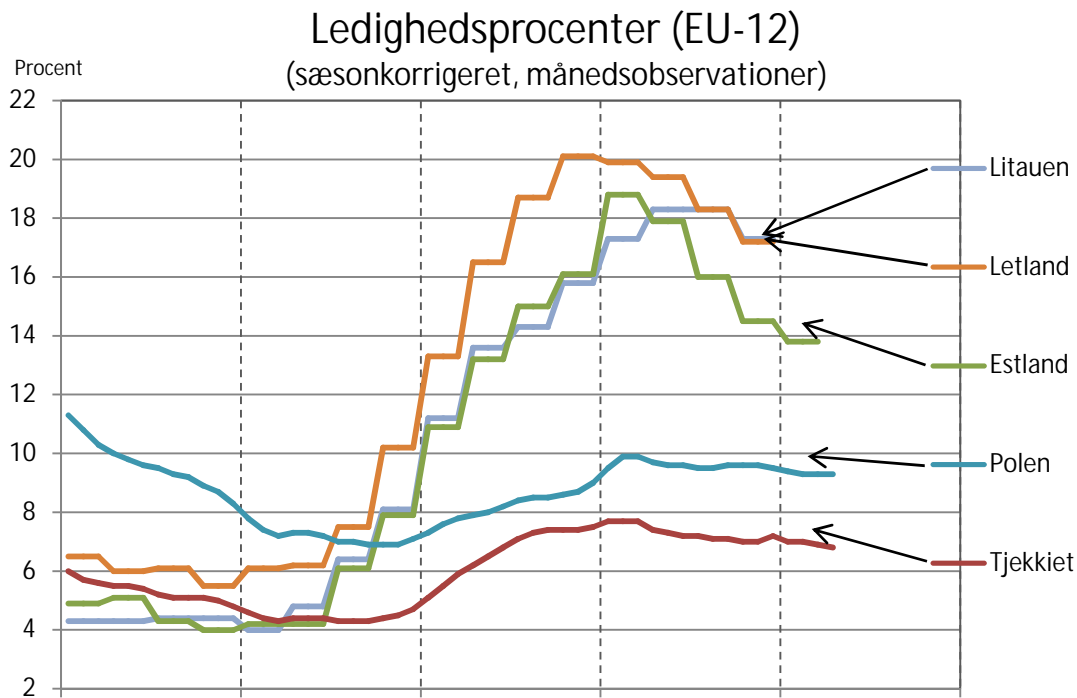
Kilde: Eurostat

Tabel 7

Årlige ledighedsprocenter (%)					Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-15	7,1	7,2	9,1	9,6	9,5	9,3
Tyskland	8,7	7,5	7,8	7,1	6,4	6
Frankrig	8,4	7,8	9,5	9,7	9,5	9,2
Storbritannien	4,6	5,8	9,3	9,6	8,0	7,8
Spanien	8,3	11,3	18,0	20,1	20,6	20,2
Italien	6,1	6,7	7,8	8,4	8,4	8,2
Grækenland	8,3	7,7	9,5	12,6	15,2	15,3
Portugal	8,1	7,7	9,6	11,0	12,3	13
Belgien	7,5	7,0	7,9	8,3	7,9	7,8
Luxembourg	4,2	4,9	5,1	4,5	4,4	4,2
Irland	4,6	6,3	11,9	13,7	14,6	14
Holland	3,6	3,1	3,7	4,5	4,2	4
Østrig	4,4	3,8	4,8	4,4	4,3	4,2
Finland	6,9	6,4	8,2	8,4	7,9	7,4
Sverige	6,1	6,2	8,3	8,4	7,6	7,2
Danmark	3,8	3,3	6,0	7,4	7,1	6,7

Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 14

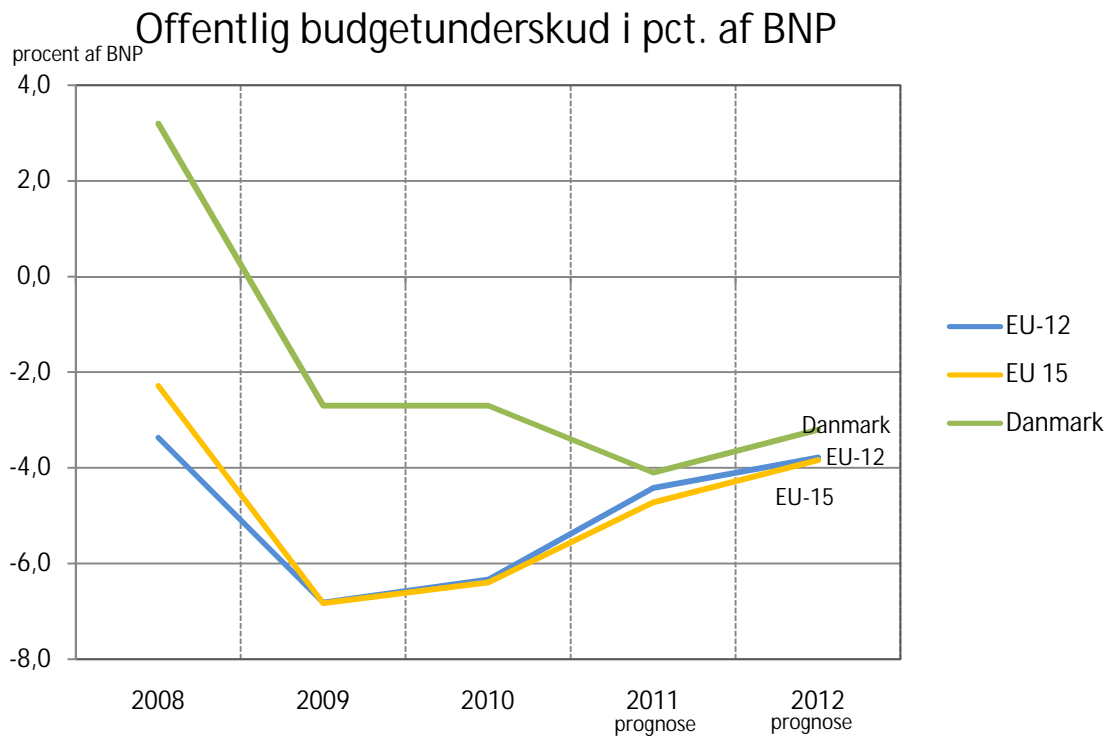
Kilde: Eurostat

Tabel 8

Årlige ledighedsprocenter (%)	2007				Kommissionens prognose	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU-12	6,5	8,2	8,2	9,8	9,4	8,7
Polen	9,6	7,1	8,2	9,6	9,3	8,8
Ungarn	7,4	7,8	10,0	11,2	11	9,3
Tjekkiet	5,3	4,4	6,7	7,3	6,8	6,4
Estland	4,7	5,5	13,8	16,9	13	11,5
Letland	6,0	7,5	17,1	18,7	17,2	15,8
Litauen	4,3	5,8	13,7	17,8	15,5	12,7
Slovenien	4,9	4,4	5,9	7,3	8,2	8
Slovakiet	11,1	9,5	12,0	14,4	14	13,3
Rumænien	6,4	5,8	6,9	7,3	7,2	6,8
Bulgarien	6,9	5,6	6,8	10,2	9,4	8,5
Malta	6,4	5,9	7,0	6,8	6,8	6,7
Cypern	4,0	3,6	5,3	6,5	6,3	5,6

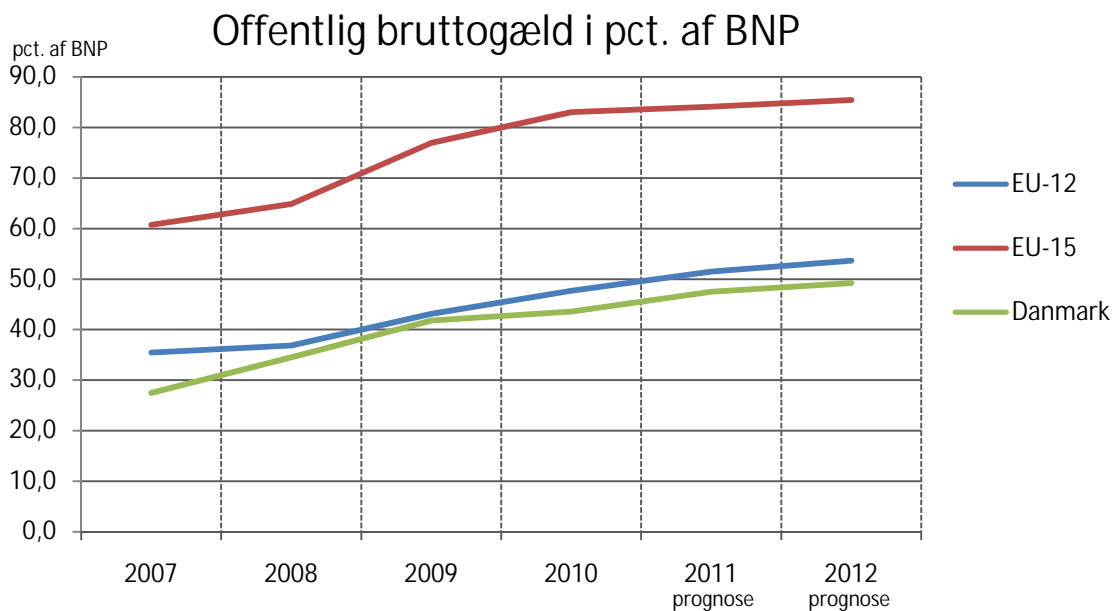
Kilde: Eurostat samt EU-Kommissionens "European Economic Forecast, spring 2011".

Figur 15

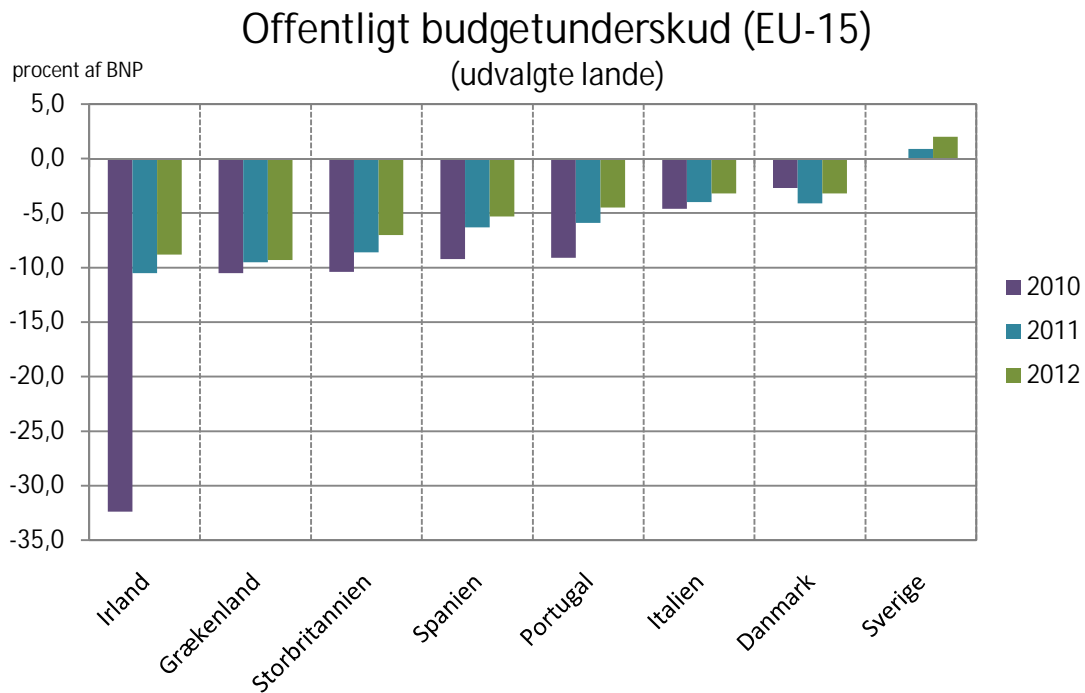
Kilde: Eurostat

Figur 16

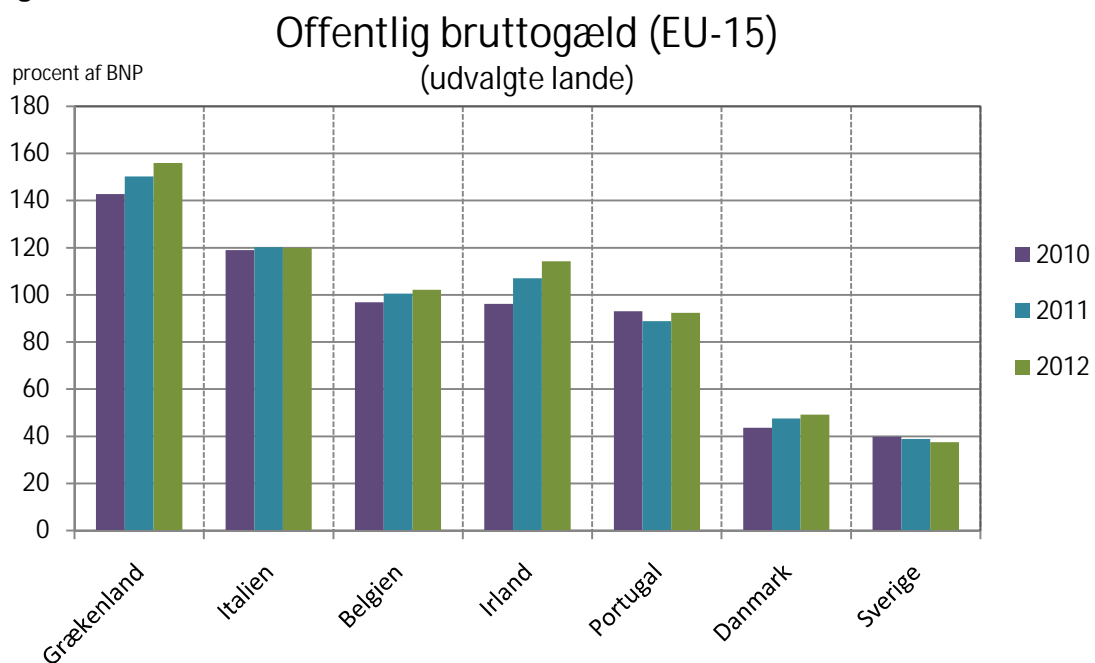
Kilde: Eurostat

Figur 17

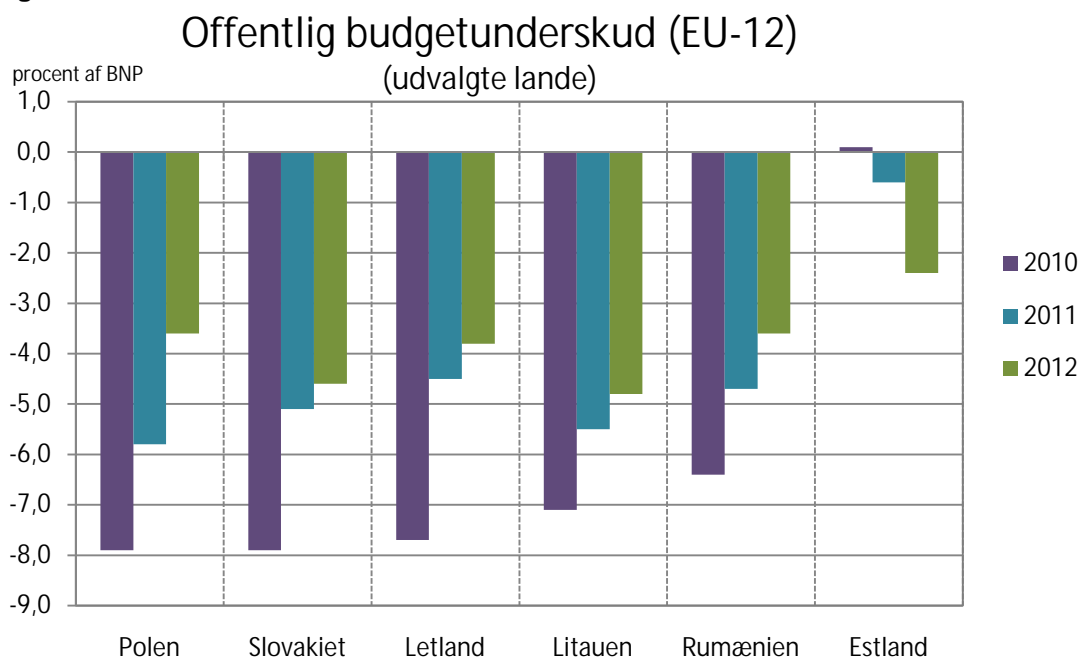
Kilde: Eurostat (tallene for 2011 og 2012 er prognoser)

Figur 18

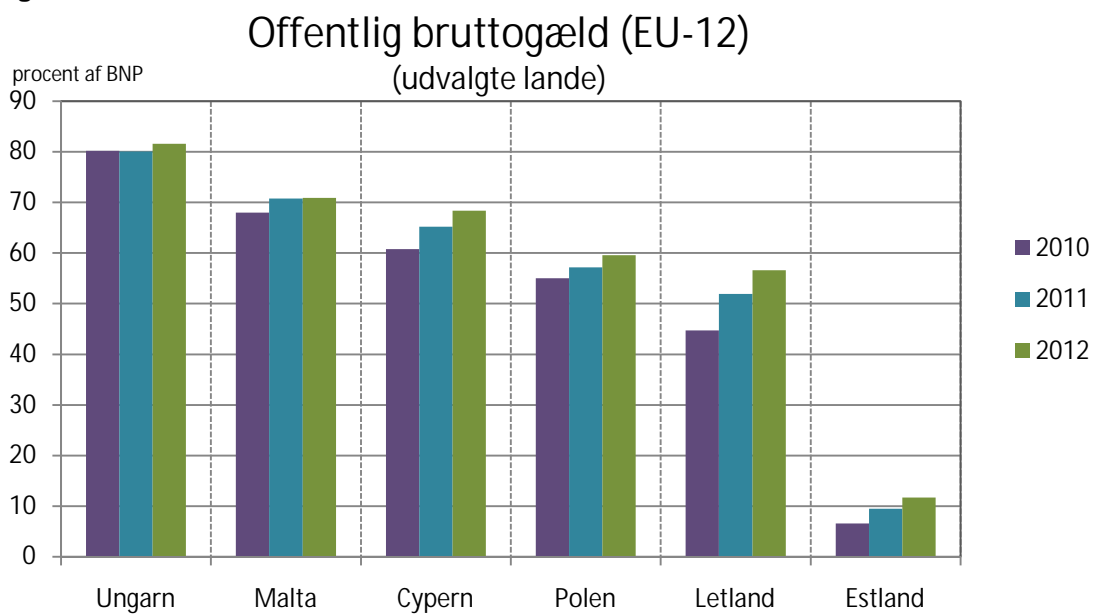
Kilde: Eurostat (tallene for 2011 og 2012 er prognoser)

Figur 19

Kilde: Eurostat (tallene for 2011 og 2012 er prognoser)

Figur 20

Kilde: Eurostat (tallene for 2011 og 2012 er prognoser)